

Sygn. akt: I C 558/24 upr

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2024 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	asesor sądowy Paweł Kamiński

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2024 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa W..pl spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko A. K.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. kosztami procesu obciąża powoda.

Sygn. akt I C 558/24 upr T., dnia 12.07.2024 roku

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 13 lutego 2024 roku powód W..pl spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego A. K. kwoty 15 163,58 złotych wraz z umownymi odsetkami za opóźnienie w wysokości maksymalnych odsetek za opóźnienie od dnia 20 listopada 2023 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu. Powód wskazał, że zawarł z pozwanym umowę ramową pożyczki nr (...). Powód podniósł, że część pożyczki w kwocie 4 461,11 zł została zaliczona na zapłatę dotychczasowego zobowiązania u powoda, a pozostała część w kwocie 5000 złotych została w dniu 20 grudnia 2021 roku wpłacony na rachunek bankowy pozwanego. Dalej w uzasadnieniu pozwu powód zaznaczył, że pozwany nie wywiązał się w terminie z zobowiązania umownego w efekcie czego powód dokonał wypowiedzenia umowy za zachowaniem trzydziestodniowego terminu wypowiedzenia.

Pozwany nie złożył odpowiedzi na pozew.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 10 lipca 2021 roku A. K. zawarł z W..pl spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. ramową umowę pożyczki nr (...). Zgodnie z treścią § 1 umowy ramowej, na warunkach określonych w umowie W. umożliwia Klientowi uzyskanie pożyczek gotówkowych (§ 1 pkt 1 umowy ramowej). W. udziela pożyczek spłacanych jednorazowo bądź w miesięcznych ratach (§ 1 pkt 2). Zawarcie Umowy oraz składanie wniosków o pożyczki odbywa za pośrednictwem konta, które Klient zakłada na stronie internetowej www.wonga.pl, bądź też w inny udostępniony sposób (§ 1 pkt 3). Umowa zawierana jest na czas nieokreślony z dniem udzielenia Klientowi pierwszej pożyczki. Zgodnie z § 2 pkt 1 umowy ramowej, niezwłocznie po zaakceptowaniu warunków pożyczki i uzyskaniu pozytywnej

decyzji kredytowej Klient otrzymuje na trwałym nośniku potwierdzenie wypłaty pożyczki stanowiące integralną część Umowy, które zawiera szczegółowe informacje o pożyczce w tym harmonogram spłaty pożyczki. Zgodnie z § 5 pkt 1 W. może udostępnić Klientowi możliwość podwyższenia pożyczki przez udzielenie kolejnej pożyczki przed spłatą całości dotychczasowego zobowiązania. Część kwoty przyznanej Klientowi z tytułu podwyższenia przeznaczana jest na spłatę dotychczasowej pożyczki. Pozostała część wypłacana jest na wskazany przez Klienta rachunek bankowy (§ 5 pkt 3). Od zadłużenia przeterminowanego powód miał prawo naliczać odsetki karne według zmiennej stopy procentowej (odsetki karne) w wysokości równej dwukrotności sumy aktualnej stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych w stosunku rocznym (§ 8 pkt 2 mowy ramowej). Umowa została zawarta w imieniu pozwanego przez powoda na podstawie pełnomocnictwa. Pełnomocnictwo przewidywało upoważnienie do zawarcia umowy ramowej poprzez opatrzenie jej bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w rozumieniu art. 78 § 2 k.c. Pełnomocnictwo miało wygasnąć w chwili zawarcia przez pełnomocnika umowy ramowej z W..

dowód: umowa ramowa pożyczki numer (...) - k. 14-19,

pełnomocnictwo do podpisania Ramowej Umowy P. – k. 21

Powód wygenerował potwierdzenie wypłaty pożyczki, według którego kwota pożyczki wynosi 7 920,50 złotych, z czego kwota kapitału wypłacana klientowi na konto wynosi 5 000 złotych, natomiast kwota 2 920,50 złotych przeznaczona jest na zapłatę prowizji. Dniem wypłaty pożyczki miał być 10 lipca 2021 roku, a spłata miała nastąpić w 36 ratach. Łączna kwota odsetek wynosić miała 913,40 złotych. Całkowita kwota do zapłaty to 8833,90 złotych.

dowód: potwierdzenie wypłaty pożyczki - k. 20

W dniu 20 grudnia 2021 roku na rachunek bankowy pozwanego o numerze (...) przelana została kwota 5 000 złotych. Kwota ta została udostępniona przez powoda pozwanemu w związku z umową pożyczki na mocy której pozwany miał zobowiązać się do zwrotu pożyczkodawcy kwoty 19 270,52 złotych. Na tę kwotę składało się: 9 461,11 złotych - całkowitej kwoty pożyczki, 9 809,41 złotych – całkowity koszt pożyczki oraz 2 864,01 złotych – odsetek. Prowizja miała wynosić 6 945,40 złotych. Kwota 4 461,11 złotych miała zostać wykorzystana na pokrycie obecnego zobowiązania z tytułu wypłaty i prowizji. Kwoty te wynikały z formularza informacyjnego dotyczącego pożyczki konsumenckiej, którego wydruk został wygenerowany przez powoda. W dniu 12 grudnia 2023 roku sporządzony został wydruk potwierdzenia wypłaty kwoty podwyższenia i/lub zmiany harmonogramu rat dla pożyczki ratalnej. Pożyczka miała zostać spłacona w 36 miesięcznych ratach.

dowód: formularz informacyjny dotyczący pożyczki konsumenckiej - k. 22-27

potwierdzenie wykonania operacji – k. 28

Pismem z dnia 12 kwietnia 2023 r., W..pl spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wypowiedział A. K. ramową umowę pożyczki numer (...) z dnia 10 lipca 2021 roku z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia oraz wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 13 415,62 złotych. Pismem z dnia 25 lipca 2023 roku powód ponownie wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 14 215,46 złotych.

dowód: wypowiedzenie umowy wraz z potwierdzeniem nadania – k. 29-30,

wezwanie do zapłaty – k. 31

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych do akt sprawy w postaci: umowy ramowej pożyczki, formularza informacyjnego dotyczącego pożyczki konsumenckiej, potwierdzenia wypłaty pożyczki, pełnomocnictwa do podpisania ramowej umowy pożyczki, potwierdzenia wykonania operacji bankowej, wypowiedzenia umowy i wezwania do zapłaty. Sąd uznał na ich podstawie, że strony faktycznie łączyła ramowa umowa

pożyczki, która następnie została wypowiedziana przez powoda. Sąd w pozostałym zakresie uznał, że dokumenty wygenerowane przez powoda z jego systemów teleinformatycznych faktycznie zostały przez niego wygenerowane, lecz ich wzajemne zależności nie tworzą spójnego obrazu rzeczywistości.

Oprócz tego należy zauważyć, że zgodnie z dyspozycją art. 339 § 1 k.p.c., sąd może wydać wyrok zaoczny na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany w wyznaczonym terminie nie złożył odpowiedzi na pozew. Zgodnie z art. 339 § 2 k.p.c., w przypadku, o którym mowa w § 1, przyjmuje się za prawdziwe twierdzenia powoda o faktach zawarte w pozwie lub pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed posiedzeniem, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Tym samym przewidziane w art. 339 § 2 k.p.c. domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego. Wydanie wyroku zaocznego nie przesądza zatem o uwzględnieniu powództwa. Domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe i to tylko wówczas, gdy twierdzenia powoda nie budzą uzasadnionych wątpliwości. W przedmiotowej sprawie twierdzenia powoda o faktach budziły jednak uzasadnione wątpliwości sądu w świetle dokumentów załączonych do pozwu. Dowody przedstawione przez powoda nie wykazały w sposób dostateczny by dochodzona pozew wierzytelność w ogóle istniała.

Zgodnie z art. 720 § 1 k.c., przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 993, dalej: u.k.k.) stanowi w art. 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, iż przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255 550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. Za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki (...). Umowa zawarta przez powoda z pozwanym podlegała reżimowi ustawy o kredycie konsumenckim.

Jeżeli w materiale sprawy znajduje się dokument umowy konsumenckiej, to sąd krajowy ma obowiązek dokonać kontroli abuzywności z urzędu, natomiast gdy sąd nie ma do dyspozycji umowy konsumenckiej zawartej w konkretnej sprawie, to ma on obowiązek dokonania we własnym zakresie ustaleń co do faktów sprawy (wyrok (...) z dnia 7 listopada 2019 r. w sprawie C-419/18, (...) S.A. w B. przeciwko B. W. i in., LEX Nr 2735813, wyrok (...) z 13 września 2018 r., C-176/17, (...) S.A. w B. przeciwko M. W., (...) 2018, nr 9, poz. I-711). Sąd może zażądać przedstawienia przez strony dokumentów koniecznych do ustalenia treści umowy konsumenckiej celem zbadania z urzędu stosunku podstawowego w kontekście przepisów ustawy o kredycie konsumenckim oraz przepisów kodeksu cywilnego, przede wszystkim art. 58 k.c., a także art. 385¹ k.c., tj. w kontekście poprawności jednoznacznie sformułowanych postanowień określających główne świadczenia stron oraz tych postanowień, na których treść konsument miał rzeczywisty wpływ, co musi zostać wykazane przez stronę, która się gotowymi formularzami umów posługuje.

W myśl art. 58 § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Działanie w celu obejścia prawa polega na tym, że strony podejmują czynność prawną, która, choć formalnie nie narusza żadnego ustawowego zakazu, w istocie zmierza do osiągnięcia celu niedozwolonego przez ustawę. Zawierając pozór legalności, pozostaje w sprzeczności z intencją ustawy. Warunkiem uznania, że czynność prawna zmierza do obejścia prawa jest świadomość wszystkich stron czynności takiego stanu rzeczy i świadome (nie przypadkowe) dokonanie czynności w celu obejścia prawa (A. Janas [w:] Kodeks cywilny. Komentarz. Tom I. Część ogólna (art. 1-125), red. M. Frasz, M. Habdas, Warszawa 2018, art. 58, s. 495).

Udzielanie pożyczek refinansujących nie jest zakazane przez obecnie obowiązujące przepisy prawa. Taką możliwość przewidywała ramowa umowa pożyczki numer (...), która w § 5 przewidywała zasady udzielania pożyczek refinansujących. W umowie nazwano ten proces „podwyższeniem”, lecz w istocie rzeczy jest to mechanizm refinansowania (por. § 5 ust. 3 ramowej umowy pożyczki). W ocenie Sądu, uwzględniając okoliczności niniejszej

sprawy, umowa pożyczki refinansującej z 11 sierpnia 2021 r. została zawarta w celu obejścia przepisów o postanowieniach niedozwolonych (art. 385¹ k.c. i następne), wobec czego należało ją uznać za nieważną (art. 58 § 1 k.c.).

W formularzu informacyjnym dotyczącym pożyczki konsumenckiej wskazano, że całkowita kwota pożyczki wynosi 9 461,11 złotych. Z kolei prowizja wynosiła 6 945,40 złotych, natomiast łączna kwota odsetek – 2 864,01 złotych. Całkowity koszt pożyczki wynosił więc 9 809,41 złotych, zaś całkowita kwota do zapłaty – 19 270,52 złotych. W umowie ramowej pożyczki numer (...) dość lakonicznie opisano proces udzielania pożyczek. Wskazano w niej, że zawarcie umowy ramowej oraz składanie wniosków o pożyczki odbywa za pośrednictwem konta, które Klient zakłada na stronie internetowej www.wonga.pl bądź też w inny udostępniony sposób (§ 1 pkt 3 umowy ramowej). Do pozwu nie został dołączony żaden wniosek o pożyczkę, natomiast w uzasadnieniu pozwu brak jest jakichkolwiek twierdzeń dotyczących sposobu złożenia wniosku o pożyczkę oraz jego treści. Dodatkowo pożyczka, na podstawie której powód dochodził swoich roszczeń była pożyczką refinansującą, czyli służącą spłacie poprzedniego zobowiązania. Zgodnie z § 5 pkt 2 ramowej umowy pożyczki złożenie wniosku o podwyższenie odbywa się za pośrednictwem interaktywnego formularza dostępnego po zalogowaniu się na stronie internetowej www.wonga.pl lub w inny udostępniony przez W. sposób. Brak jest zarówno w treści pozwu jak i wśród dokumentów stanowiących załączniki do pozwu wzmianki o wniosku o udzielenie pożyczki refinansującej – nie wiadomo o co wnosił pozwany ani w jakiej formie o to wnosił. Powód nie wykazał, że pozwany złożył wniosek o udzielenie mu pożyczki refinansującej, a to na nim spoczywał ciężar dowodu w tym zakresie na podstawie art. 6 k.c. Dodatkowo, mimo, że była to pożyczka refinansująca nie zostało w niej określone zobowiązanie, które ma być spłacone. W formularzu informacyjnym dotyczącym pożyczki konsumenckiej wskazano, że kwota 4461,11 złotych będzie zaliczona na spłatę dotychczasowego zobowiązania w W.. Nie wiadomo jakie było to jednak zobowiązanie, z jakiego tytułu, kiedy powstało i jakie były warunki stosunku zobowiązaniowego, z którego wynikało. Do pozwu dołączono dokument nazwany „potwierdzenie wypłaty pożyczki”, która opiewa na zupełnie inne kwoty aniżeli te, które wskazano w pozwie oraz w formularzu informacyjnym dotyczącym pożyczki konsumenckiej. Inna była wysokość prowizji, inne były terminy spłat, inna była wysokość odsetek oraz kwot całkowitych pożyczki. Co więcej, w potwierdzeniu wskazano jako dzień wypłaty pożyczki (kapitału w kwocie 5 000 złotych) 10 lipca 2021 roku. Tymczasem wypłata na rachunek bankowy pozwanego kwoty 5 000 złotych nastąpiła według potwierdzenia wykonania operacji załączonej do pozwu (k. 28) w dniu 20 grudnia 2021 roku. Poza tym rzeczony formularz, z którego wynika rzekome zobowiązanie z tytułu pożyczki refinansującej nie operuje na żadnym z wymienionych w umowie ramowej załączników. W umowie ramowej wymieniono 4 załączniki stanowiące wzory dokumentów stosowanych w stosunkach powoda z pozwanym – wzór potwierdzenia wypłaty pożyczki spłacanej jednorazowo, wzór potwierdzenia wypłaty pożyczki spłacanej w miesięcznych ratach, wzór oświadczenia o odstąpieniu oraz potwierdzenie wypłaty pożyczki. Formularz informacyjny dotyczący pożyczki konsumenckiej nie stanowi dokumentu potwierdzającego szczegółowe informacje o pożyczce w rozumieniu § 2 umowy ramowej pożyczki. Żadna część ramowej umowy pożyczki nie wspomina o formularzu jako podstawie, z której wynikają szczegółowe postanowienia pożyczki – te wynikać powinny wyłącznie z potwierdzenia wypłaty. Zarówno uzasadnienie pozwu, uzasadnienie pozwu wniesionego w elektronicznym postępowaniu upominawczym (k. 10-13), jak i konstrukcja wniosków dowodowych zgłoszonych w pozwie sugerują, że potwierdzenie wypłaty pożyczki dołączone do pozwu wiąże się z pożyczką udzieloną pozwanemu w grudniu 2021 roku. W potwierdzeniu wypłaty pożyczki wskazano jednak jako datę wypłaty pożyczki dzień 10 lipca 2021 roku. Z drugiej strony wypłata pożyczki nastąpiła dopiero w dniu 20 grudnia 2021 roku. W dodatku formularz informacyjny, jak już wcześniej wskazano, informuje, że część pożyczki w kwocie 4 461,11 zł będzie zaliczona na spłatę dotychczasowego zobowiązania w W., ale ani pozew, ani formularz nie wspomina o tym jakie zobowiązanie ma podlegać spłacie. Niejasne są relacje pomiędzy różnymi zobowiązaniami, które miał zaciągnąć u powoda pozwany.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Aby uznać klauzulę umowną za niedozwoloną muszą zostać spełnione wszystkie przesłanki łącznie.

Należy zwrócić uwagę, że jeśli przyjąć za powodem, że w dniu 20 grudnia 2021 roku pozwanemu została udzielona pożyczka w kwocie 9 461,11 złotych, to ta pożyczka refinansująca (rozpatrywana osobno) generuje koszty powyżej maksymalnych przewidzianych w ustawie o kredycie konsumenckim. Art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim (w brzmieniu sprzed 18 grudnia 2022 roku) określał maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego (przepis wszedł w życie 11 marca 2016 roku, a zatem obowiązywał w dacie zawarcia umowy pożyczki). Maksymalna wysokość kosztów pozaodsetkowych zgodnie z tym przepisem nie mogła wynieść więcej niż suma 2 składników:

- ¼ kwoty przekazywanej pożyczkobiorcy (kredytobiorcy) oraz
- 0,3 kwoty przekazywanej pożyczkobiorcy pomnożonej przez 365 a podzielonej przez ilość dni na jaką zawarto umowę.

Nawet jeśli korzystnie dla pożyczkodawcy przyjmie się, że kwota przekazywana pożyczkobiorcy to 9 461,11 zł to maksymalne koszty pozaodsetkowe przy umowie na okres kredytowania wskazany w formularzy nie mogły wynieść więcej niż 8 272,95 zł. Jeżeli przyjmie się, że kwota przekazana pożyczkobiorcy to z ekonomicznego punktu widzenia 5 000 zł (czyli 9 461,11 zł pomniejszone o 4 461,11 zł tytułem pokrycia poprzedniego zobowiązania z tytułu wypłaty i prowizji), a zdaniem Sądu tak właśnie należy przyjmować, to maksymalny pozaodsetkowy koszt nie powinien wynieść więcej niż 5 000 zł biorąc pod uwagę treść art. 36a ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim. W ocenie Sądu biorąc pod uwagę brak jakichkolwiek wskazań co do charakteru zobowiązania, które podlegało spłacie poprzez pożyczkę refinansującą powoduje, że wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu można odnosić wyłącznie do kwoty, która została faktycznie pozwanemu udostępniona w dniu 20 grudnia 2021 roku – brak bowiem jakichkolwiek informacji na temat tego, że pozwany otrzymał od powoda jakąkolwiek kwotę wcześniej.

To na powodzie spoczywał obowiązek wykazania twierdzeń, na których opierał swoje powództwo zgodnie z treścią art. 6 k.c. oraz art. 232 k.p.c. W przedmiotowej sprawie natomiast zabrakło nie tylko dowodów, ale nawet twierdzeń – wszak powód wskazał w pozwie, że udzielił pozwanemu pożyczki, której część została zaliczona na spłatę dotychczasowego zobowiązania u powoda. Nie przedstawił jednak jakichkolwiek twierdzeń dotyczących tego dotychczasowego zobowiązania, a formularz, umowa ramowa i potwierdzenie wypłaty pożyczki milczą na temat poprzedniego zobowiązania. Powód nie przedstawił nawet wniosków pozwanego o udzielenie pożyczki – czy to pierwotnej czy refinansującej pierwotną pomimo, że także sposób składania wniosku o pożyczkę w umowie ramowej jest niejednoznaczny. W efekcie Sąd nie miał nawet możliwości weryfikacji czy wniosek faktycznie został złożony czy nie, a jeśli tak, to w jaki sposób. Należy podkreślić fakt, iż ramowa umowa pożyczki nie przewiduje żadnych kwot i sposobu spłaty. W tym zakresie konieczne jest odwołanie do dokumentów tworzonych na podstawie tej umowy ramowej. Powód zaniedbał jednak obowiązek przedłożenia tych dokumentów. Biorąc pod uwagę powyższe w ocenie Sądu powód nie udowodnił zawarcia umowy pożyczki refinansującej z dnia 20 grudnia 2021 roku, którą powód uczynił podstawą dochodzenia swoich roszczeń.

Dodatkowo należy zaznaczyć, że postępowanie w przedmiotowej sprawie prowadzone było w trybie art. 458¹⁴-458¹⁶ k.p.c., czyli w trybie postępowania z udziałem konsumentów. Zgodnie z treścią art. 458¹⁵ § 1 k.p.c., przedsiębiorca będący powodem jest obowiązany powołać wszystkie twierdzenia i dowody w pozwie, a będący pozwanym - w odpowiedzi na pozew. Zgodnie z kolei z art. 458¹⁵ § 4 k.p.c., twierdzenia i dowody powołane z naruszeniem § 1 i 3 podlegają pominięciu, chyba że strona będąca przedsiębiorcą uprawdopodobni, że ich powołanie nie było możliwe albo że potrzeba ich powołania wynikła później. W takim przypadku dalsze twierdzenia i dowody na ich poparcie powinny być powołane w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym ich powołanie stało się możliwe lub wynikła potrzeba ich powołania. Powód już w pozwie powinien zatem powołać wszystkie twierdzenia i dowody. Ma to istotne znaczenie również w sytuacji wydania wyroku zaocznego, bowiem przytoczone w pozwie twierdzenia i dowody do niego dołączone powinny wystarczyć do tego, by przedstawić stan faktyczny w sposób niebudzący wątpliwości. Powód tego nie uczynił biorąc pod uwagę powołane powyżej okoliczności.

Zgodnie z art. 36b u.k.k. w przypadku odroczenia spłaty zadłużenia wynikającego z umowy o kredyt konsumencki w okresie 120 dni od dnia wypłaty tego kredytu całkowitą kwotę kredytu dla celów ustalenia maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu, o której mowa w art. 36a, stanowi kwota udzielonego i wypłaconego kredytu, którego spłata została następnie odroczone, zaś do pozaodsetkowych kosztów kredytu dolicza się wszystkie koszty i opłaty, które kredytobiorca jest obowiązany ponieść w związku z odroczeniem spłaty kredytu, naliczone w okresie 120 dni od dnia wypłaty kredytu. Analogicznie uregulowane zostały zasady udzielania kolejnego kredytu konsumentowi, który nie dokonał pełnej spłaty kredytu w art. 36c u.k.k. Celem przedmiotowych regulacji jest zapobieżenie omijaniu limitów kosztów pozaodsetkowych w razie udzielenia kredytów na krótkie okresy i pobierania wysokich opłat za ich przedłużanie. Umowa refinansująca jest czynnością zmierzającą do obejścia ustawy. W istocie pożyczka pierwotna (co do której warunków brak jest informacji zarówno w pożyczce refinansującej, jak i uzasadnieniu pozwu) a potem pożyczka refinansująca, obie udzielane przez ten sam podmiot stanowią mogą łącznie ukrytą opcję przedłużenia terminu spłaty pierwotnej pożyczki za odpowiednią opłatą. Powód udzielał pożyczki, a następnie doszło do faktycznego przedłużenia terminu spłaty pożyczki, poprzez udzielanie pożyczki refinansującej przez ten sam podmiot – za odpowiednią, dość wysoką opłatą. Poza tym nie wiadomo w jakim czasie powstało zobowiązanie, którego spłacie służyła pożyczka refinansująca, ani też jakie były warunki tego zobowiązania. W istocie cała konstrukcja umowy pożyczki refinansującej służyć mogła zwiększaniu pozaodsetkowych kosztów pożyczki, które są limitowane przez art. 36a i kolejne ustawy o kredycie konsumenckim, a które obciążają konsumenta.

Gdyby przyjąć, że pożyczka refinansująca służyć miała refinansowaniu pożyczki udzielonej 10 lipca 2021 roku, to zawarcie umowy refinansującej nastąpiło zaledwie po czterech miesiącach od daty jej zawarcia. O tym, że cały mechanizm to w istocie przedłużanie terminu spłaty pierwotnej pożyczki wskazuje chociażby to, że powód wskazując w formularzu informacyjnym, że część pożyczki będzie zaliczona na spłatę dotychczasowego zobowiązania w W. – nie wskazano nawet jakie zobowiązanie ma być spłacone – o jakim numerze, dacie powstania pierwotnego zobowiązania, jaką kwotę spłacono, ile kapitału pierwotnej pożyczki pozostaje do spłaty i ile prowizji. Z góry zakładano więc, że wiadomo jakiej pożyczki spłata dotyczy. Świadczy to o tym, że w istocie od początku istniała tylko jedna pożyczka, której termin spłaty przedłużano pod warunkiem uiszczenia przez pożyczkobiorcę bardzo wysokiej opłaty, ukrywając tę czynność pod udzieleniem pożyczki refinansującej. Nawet powód pośrednio w pozwie potwierdza tę tezę, bo wskazuje, że pozwany zobowiązał się do spłaty pożyczki, a kwota 5 000,00 zł została w dniu 20 grudnia 2021 roku wpłacona na wskazany rachunek bankowy strony pozwanej. Dodatkowo, w elektronicznym postępowaniu upominawczym powód wprost w uzasadnieniu pozwu wskazał, że powód udzielił pozwanemu pożyczki w kwocie 9 461,11 złotych w dniu 20 grudnia 2021 roku. W dodatku powód przedstawił dowód przelewu kwoty 5000 złotych na rachunek bankowy pozwanego w dniu 20 grudnia 2021 roku. Brak jest jakichkolwiek dowodów czy nawet twierdzeń, że pozwany otrzymał także jakiegokolwiek sumy wcześniej.

Zgodnie z art. 58 § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście prawa jest nieważna. Owe zawarcie umowy pożyczki refinansującej to czynność mająca na celu obejście prawa, czyli jak wyżej wskazano uniknięcie ograniczeń związanych z maksymalnymi kosztami pozaodsetkowymi w umowie pożyczki. Taka „pożyczka refinansująca” prowadzi do nakładania na pożyczkobiorcę bardzo wysokich opłat, radykalnie wykraczających poza przewidziane prawem (art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim) pozaodsetkowe koszty. W tej sytuacji nawet gdyby przyjąć, że umowa pożyczki refinansującej poprzednie zobowiązanie faktycznie została zawarta, to na podstawie art. 58 § 1 k.c. byłaby umową nieważną.

Warto też zaznaczyć, że wysokość pozaodsetkowych kosztów umowy pożyczki w przedmiotowej sprawie także jest dyskusyjna nie tylko w kontekście nieważności umowy. Sąd jest zdania, że zastrzeżona w umowie, z której roszczenie swoje wywodził powód, prowizja pożyczkodawcy w wysokości 6 945,40 złotych w sposób rażąco niekorzystny kształtuje sytuację pożyczkobiorcy. Zasadność obciążenia pożyczkobiorcy opłatą prowizyjną ukształtowaną na tak wysokim poziomie w relacji do kwoty pożyczki musi być każdorazowo podyktowana ściśle określonymi względami związanymi z procesem zawarcia konkretnej umowy pożyczki. To na stronie powodowej spoczywał obowiązek wykazania, że istniały uzasadnione podstawy do ustalenia prowizji za udzielenie pożyczki na takim poziomie. Powód nie przedstawił jednak żadnych twierdzeń w tym zakresie. Powód w pozwie złożonym w elektronicznym postępowaniu

upominawczym podał, że pozwany dokonał spłat z tytułu zawartej umowy pożyczki w łącznej wysokości 6 265,75 złotych. Powód nie powtórzył tych twierdzeń w pozwie wniesionym do Sądu Rejonowego w Toruniu, ale w ocenie Sądu powód nie ma podstaw, by żądać od pozwanego spłaty w większym wymiarze.

Dlatego też, biorąc pod uwagę art. 6 k.c. oraz wskazane wyżej przepisy prawa, Sąd oddalił powództwo (punkt I).

Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, w myśl art. 98 k.p.c. kosztami procesu obciążono powoda (punkt II).